

11-03-0104
 23.06.2000

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

К. г. 6/2000

СТАНОВИЩЕ
 на
МИНИСТЪРА НА ФИНАНСИТЕ
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 6/2000 г.

ОТНОСНО: Искането на 56 народни представители от XXXVIII Народно събрание за тълкуване на чл. 2, ал. 1 и чл. 141 от Конституцията на Република България и за установяване противоконституционността на чл. 21, ал. 1, т. 7 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) (обн. ДВ, бр. 77 от 1991 г.) и несъответствие на чл. 21, ал. 1, т. 7 от ЗМСМА с чл. 9, т. 3 от Европейската харта за местното самоуправление (обн. ДВ, бр. 46 от 06.06.2000 г.)

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Народни представители са сезирали Конституционния съд с искане за тълкуване на чл. 2, ал. 1 и чл. 141 от Конституцията и да бъде установена противоконституционността на разпоредбата на чл. 21, ал. 1, т. 7 от ЗМСМА и нейното несъответствие с чл. 9, т. 3 от Европейската харта за местното самоуправление. В искането се поддържа, че посочената норма противоречи на чл. 84, т. 3 и чл. 60 от Конституцията на Република България. В подкрепа на своето искане те се позовават на редица решения на Конституционния съд, според които само Народното събрание е компетентно да въвежда данъци и да

определя техният размер и че данъчните задължения се създават със закон, а не с акт на друг държавен орган, като по този начин Конституцията предвижда създаването на условия и гаранции за разгръщането на свободната стопанска инициатива при равнопоставеност на всички правни субекти.

С определение от 06.06.2000 г. по конституционно дело № 6/2000 г. Конституционният съд е допуснал искането за разглеждане по същество и е конституирал министъра на финансите като заинтересувана страна по делото.

С оглед дадената ми с определението възможност, изразявам следното становище:

I. По чл. 2, ал. 1 и чл. 141 от Конституцията:

Разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Конституцията определя Република България за единна държава с местно самоуправление. В преамбюла на Европейската харта за местното самоуправление се визира, че органите на местното самоуправление са една от главните основи на всяко демократично устройство и правото на гражданите да участват в управлението на обществените дела е един от демократичните принципи, възприети от всички държави - членки на Съвета на Европа. Това право може да бъде упражнено най-непосредствено на местно равнище, като принципът на местното самоуправление трябва да бъде признат във вътрешното законодателство и доколкото това е възможно, в Конституцията. Чл. 2 от Конституцията на Република България прогласява принципа на местното самоуправление като един от принципите на демокрацията и децентрализацията на властта в държавата. Под местно самоуправление се разбира правото и реалната възможност за местните

общности да регулират и да управляват в рамките на закона на тяхна отговорност и в интерес на тяхното население, съществена част от обществените дела. Законът за местното самоуправление и местната администрация, приет през 1991 г., е израз на конституционно прогласеното право на гражданите на местно самоуправление. В чл. 11 от ЗМСМА е развит подробно неговия обхват, като местното управление в общината се изразява в правото на гражданите или на избрани от тях органи, в рамките на предоставената им компетентност, да решават въпросите, свързани с общинското имущество, общинските финанси, данъци и такси, общинската администрация и др.

Разпоредбата на чл. 141 от Конституцията гласи, че общината има самостоятелен бюджет и постоянните финансови източници на общината се определят със закон. Финансовите средства на органите на местното самоуправление трябва да бъдат съобразени с правомощията им, предвидени в Конституцията или закона, като те имат право в рамките на националната икономическа политика на достатъчно собствени средства, с които да могат да се разпореждат свободно при упражняване на правомощията си съгласно чл. 9 от Европейската харта за местното самоуправление. Тези права са дадени на органите на местно самоуправление в рамките, които Конституцията и законът определят.

II. По чл. 21, ал. 1, т. 7 от ЗМСМА:

Правната уредба на обществените отношения, свързани с местното самоуправление, възприета в страните от Европейския съюз, дава широки правомощия на органите на местната власт да установяват размера на местните данъци и такси в рамките на закона. В този смисъл

чл. 21, ал.1, т. 7 от ЗМСМА е в пълно съответствие с чл. 9, т. 3 от Европейската харта за местното самоуправление. Разпоредбата предвижда, че общинският съвет определя размера на местните данъци и такси в граници, предвидени със закон. Чл. 9, ал. 3 от Хартата гласи, че поне част от финансовите средства на органите на местно самоуправление трябва да се получава от местни такси и данъци, чиито размери те имат право да определят в рамките на закона. Това е израз на самостоятелния бюджет на общината, прогласен от Конституцията, като тук се включват приходи, както от данъци така и от такси. Конституционните принципи, на които трябва да съответстват данъчните норми, включват изискването за установяване на данъците и определяне на размера им от Народното събрание съгласно чл. 84, т. 3 от Конституцията. Този извод се основава и на чл. 60, ал. 1 от Конституцията, от който следва, че данъчните задължения се създават със закон. В случая разпоредбата на чл. 21, ал. 1, т. 7 обобщава различни финансови източници, предоставени на органите на местно самоуправление в граници, определени със закон.



МИНИСТЪР: